

Ағбанның паза Хакас Чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы ИОНАФАННЫҢ чаксы сөс пиргенінен сығарылча

ОРҒАХ АЙЫНЫҢ 19-чы КҮНІНДЕ – ХАН ХУДАЙЫБЫС ИИСУС ХРИСТОСТЫҢ ХУБУЛҒАНЫ

Пістің Хан Худайыбыс Иисус Христостың Фавор тағда Хубулчатханын Аның хынчаң үгрөңчілері - Петр, Иоанн паза Иаков көргеннер. Петр - киртіністе пастағызы, Иоанн - хыныста пастағызы, Иаков, - көп сыдазып, чобағ алынарында пастағызы пол парып, олар илбек хайхасты көр саларға турыстыра пол парғаннар. Арачылағчының чуртазында пол парған илбек киректерденер, хайзыларын олар көргеннер, постарының холларынан пас салған тоғыстарын олар піске артыспааннар. Петр илчі ле позы пасхан пічинде сағысха кирче, хайди ол паза пасха үгрөңчілер Христоснаң хада апарығ тағда полғаннарын, паза, хайди Тигірдегі Аданың үні истілгеніненер. Чахсыхабарчылар Матфей, Марк паза Лука илчілер, Угретчінен хада, Фавор тағзар сыхпаан ползалар даа, паза Худай Оолғының сабланызын көрбеен ползалар даа, олар Аның хынчаң үгрөңчілерінен истіп алғаннарын піске чоохтапчалар, хада Христос Позының Тіріл парары алнында хайхасты көргеніненер үгрөңчілеріне чоохтаан. Иисус Христостың Фавор тағда Хубулғанынаңар ікінчілебес үчүн, анзынаңар пір ле чахсыхабарчы паспаан, че үс чахсыхабарчы ол уғаа улұғ киректенер пас салғаннар.

Кемнің үчүн, паза, ноға Худайның Сағыссыразы Хан Худайның Хубулғанының киречілері пол парарға оларны таллап алған полчаң, хайзылары ол сабланысты постарының характераынан көрбеенер дее. Че піс киртіністіглер анзына ікінчілебес кирекпіс, іди Худайның Сағыссыразы пастағызын Хан Худайның хынчаң илчілерін Худай сабланызының киречілеріне таллап алғанына, анан ол ап-арығ киректің хайраллағчылары поларға үс чахсыхабарчыны турғыс салғанына. Хубулыстың саблығ киречілері поларға иң не хынчаң үгрөңчілерін таллап алғанының сылтаанаңар чахсыхабарчы Лука пасча: пу сөстернің соонаң, сигіс күн пазынаң, Петрны, Иоанны паза Иаковты Позынаң хада алып-алып, Иисус Христос Позының Худай-Адазына алданып алар үчүн, тағзар сыххан. Хайдағ ние пол парған полчаң Хубулыс алнындағы сигіс күннің аразында? Че чахсыхабарчы ол тусты таныхтапча, ол илбек кирек пол парған соонда, сигіс күн пазынаң - пасха уғаа улұғ киректің соонда, оларның аразында чағын палғалыс пар полар тіп. Иди пол парған: пастағызы - Петр илчі, ікінчізі - Петр, хайзы Христостың кірөсте өлімні алынарын ис салып, Ағаа тоғыр чоохтанарға кирек тіп, санаан. Андағ хорығыстың паза чабал үлүс Худайның Оолғына турыстыра нием тіп сағынчатханын ол Угретчізіне чоохтаан. Мына, хайдағ улұғ киректернің соонаң Хан Худай Петрны Позынаң хада тағзар алып алған, че Иоанны паза Иаковты сын сабланысты көрерге тимде полчатханнары үчүн, Ол Позынаң хада оларны алып алған.

Христос чирзер «хул» полип Килгені соонда, Позының Ханының Чирін чазыт іди көртіс пирген. Ол Позының Хубулызы алнында, сигіс күн пазынаң тіп, ухаанчылап, үгрөң-

чілеріне чоохтаан: «Сыннаң сіерге чоохтапчам: мында турчатханнарын аразынаң хай-піреелері пар, хайзылары өлімні дее пілбин, Хан Худайның Чирін көр саларлар» (Лк. 9, 27).

Оларның хуттарында наа төрепчеткен сын киртіністі пик ит салар үчүн, илчілер көмезек тее Хан Худай Чирінің күзін көріп аларға киректер. Иди Худай Оолғы Позын, пос көннінен, хорығыстың өлімні алынарга Позының бырчыларына пир салчаң тузы чағыннатчатхан, паза сах ол үгрөңчілеріне Аның чобағларының, хыйалларының, пазыныстарының паза Кірөсте тоозылчатханының киречілері пол парарға киліс парар. Хан Худайның Хубулызының көстее паза аның істіндегі сылтаа андағ полған!

Худайның сабланызы көрін парғанда, Христостың илчілері Илия паза Моисей ухаанчыларның Христоснаң чоохтасчатханнарын көр салғаннар. Пулуттарзар, алай ба Худай Оолғының сабланызына кір парып, олар Тигірдегі Аданың үнін ис салғаннар. Хайзы Позының Оолғының турыстыра полчатханына пик киргіндіріп, Аның чоогынча паза көннінче поларға чаххаанын. Ухаанчыларның Кірөстенер чоохтасчатханнарына хайығны айландырып, олар ис салғаннар, - кізі төлі арачылан халар үчүн, Худай Оолғы, пос көннінен, Позын хазаттыр саларға кирек полар тіп. Иди Аның хынчаң үгрөңчілері Христостың сабланызын постарының характераынан көр саларға турыстыра пол парғаннар. Ол туста олар Худай Оолғының Фавор тағда сабанчатханының Худайлығ көстее паза ол улұғ киректі, полар туста

Иисус Христостың соонча парчаңнарының өбн сылтаа полчатханын андада олар чахсы оңар полбааннар. Оларға Худайның Ап-арығ Худы түскен соонда ла оларның хуттығ харахтары азыл парғаннар. «Хачан Часхарығчы килзе, Мин Аны сіерге Худай-Адамнаң ыс пирем, сынның Худын, Хайзы Адамнаң сыхча, Ол Минненер киречілер, - Иисус Христос теен, - паза сіерер дее Минненер киречілирзер, іди хас-хачанға Миннең хада поларзар» (Ин. 15, 26-27).

Аннаңар он пір илчі, хайзыларына Ап-арығ Хут Сионның төрінде түскен, паза Худай наа ла таллап алған Павел илчі, Арачылағчының чуртазының, сабланызының, кірөсте тоозыл парғанының киречілері пол парғаннар, іди Ап-арығ Хут оларға Худай Оолғынаңар киречілеен, олар Аннаң хада пастағызынаң сығара полғаннар.

Че үс чахсыхабарчыны чахсыхабарлығ улұғ киректі тарадарға таллап алғаны паза пір Худайлығ көстег полча. Анзы пісті арачылап халар үчүн, иділ парған. Пуүн сіер илбек үлүкүннің сарынаңарын исчезер, хайзыларын ап-арығ адалар пас салғаннар. Худайлығ тоғыныста іди сарналча: «Килінер, Хан Худайның тағына сығаанар, паза пістің Худайыбыстың туразына кіріп алып, Аның Хубулчатханының сабланызын көреңер!» Иди Тигіриб пісті Хан Худайның Хубулызының сабланызын көр саларға хығырча. Хайдағ ондайнаң піс Худай Оолғының сабланызын көр саларға кирекпіс? Худыбыснаң көр саларға кирекпіс, хайди ап-арығ илчілер, Ап-арығ Хут түскен соонда, Аны көр салғаннар.

Піс прайзыбыс Ап-арығ Хутты

илчілер пастыра позыбыса алын салғабыс, - Тигірибнің Чазытта-рында, Кірөске түскеннен сығара піске дее худыбыснаң көрер сыйых пиріл парған. Амды пілдістіг, Худайның Улуғ Кирее аның үчүн үс чахсыхабарчыны таллап алғаны, хайзылары Хан Худайнаң хада Фавор тағда полғаннар, Хан Худайның Хубулызының чахсыхабарын таратчаннары пол парарлар, анзы пастыра піс тее худыбыснаң көріп, Христостың үгрөңчілері чіли, пик киртіністіг поларға кирекпіс. Прай анзы піске көзідім, үгрөдіг поларға кирек, прай анзы пісті сын киртіністіг поларға усхутча.

Христостың чуртасха хынчатханнарга сынны ла пілері читкіче нием, че Худайға сыннаң киртініп, ол чолнаң хыйа сых парбазы кирек полча. Павел илчі чоохтапча; Хан Худайның Хубулғаны уғаа улұғ кирек полча тіп, хайзын Христостың соонча сыннаң парчатханнар толдырарға киректер. Че пістің істібісте ап-арығ паза чазыт хайраллатчатхан кізі пар полчатханын кем-де пілбинче, хайди ап-арығ илчілер чоохтапчалар, андағ кізі христостың кізі нием тіп. Сах ол істібістегі кізіні піс пөзіктен пөзікке, сабланыстаң сабланысха көдіріп, сын киртіністі чахсы піліп аларға кирекпіс; чабал хынысха тартылчатханын хыйа тастап, чахсы-чалахай киректерні чайап, Худай пирген чахсы күсті позыбыста хайраллирға кирекпіс, хайзын Ап-арығ Тигіриб піске сыйлапча. Олар, хайзылары чирден тигірзер істілерінен чахсы хубул полбааннар, Чалғыс төреен Худай Оолғының сабланызын көр полба-стар!

Христостың чуртапчаадып, піс чахсы піліп аларға кирекпіс, хайдағ нием Худайны паза кізіні полчатханын, аннаңар піске Петр иличі чіли, Христосха харызарға чарабас. Піске пір дее ікінчілебеске кирек, іди кірөстегі өлім Худай Оолғының турыстыра-зына пір дее киліспинчеткеніне, алай ба пістің чобағларыбыс, пістің кірөзібіс Хан Худайның христостыңларға хынчатханынаң тиннестірчее чоғыл. Пістің істібістегі хубулызыбыс алай ба худыбыснаң наа төрееніба амғы чуртастың сидік тустарында паза чазыхтарнаң күресчен күс читпинчеткенде, прай анзын пілері уғаа сидік кирек тіп пілерге кирекпіс пе? Прай ол халахтаныстарны Чахсыхабар, хайзы піске пуүн хығырылған, ниик ле хыйа тастабысча. Анда чоохталча, хайдағ хорығыстың тустарда Хан Худайның Хубулызы пол парғанынаңар, хайдағ синнең Худай Оолғының худы, сағызы Кірөсте чобаларынаң тол парған, хайдағ алданыстыг көнніліг Ол Позының Тигірдегі Адазынаң чоохтасхан, паза, хайди Позының хазаттыр саларынаңар Ол ухаанчыларнаң чоохтасхан. Сах ідөк пістің істібістегі хубулызыбыс чуртазы-быстың сидік тустарында пол парча. Піс пір дее хоптаныс чох, Худай пир салған кірөсті сыдамахтыг апарарға кирекпіс. Андада ла пістің худыбыс Христостың арачыланыстыг чахи-наң тол парар: «Кем Минің соомча парарға хынча, позынаң хыйа саабызып, позының кірөзін алып алзын».

ЕПАРХИЯНЫҢ ЧУРТАЗЫНДАҒЫ КИРКЕТЕРНІҢ ПАЗА

АРКАЛАЙНЫҢ ХУДАЙҒА ТОҒАДЫ СЫЛҒАН ТОҒЫНЫСТАРЫНЫҢ ИЗЕРІЗІ

От айының 10-чы күні, иирде, Худай Ілезінің «Троеручица» иконазын үлүкүннечен күннің таңдади, паза Валаамдағы Худайғасын Сергийни паза Германни хумартхылачаң күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

От айының 11-чі күнінде, Худай Ілезінің «Троеручица» иконазын үлүкүннечен күнде, паза Валаамдағы Худайғасын Сергийни паза Германни хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

От айының 11-чі күні, иирде, ап-арығ пастағыпөзік илчилерни Петрны паза Павелни үлүкүннечен күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

От айының 12-чі күнінде, ап-арығ пастағыпөзік илчилерни Петрны паза Павелни үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

От айының 13-чі күнінде, Он ікі илчинің Чыылиин үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты епархия туразындағы Он ікі илчинің адынаң Худай туразында толдыр салған.

От айының 17-18-чі күннерінде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Троице-Сергиевской Лаврда Худайғасын Сергей Радонежскийниң ап-арығ сөгі таабыл парғанын үлүкүннечен күндегі Худайға тоғынысты толдыр саларында араласхан.

Пөзікхутхадарчылығ тоғызына, күс салып, істенгеніне паза 60 чазын толдыр салғанына хайығны айландырып, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан - ап-арығчы Алексийниң, Киевтің, Москваның паза тиксі Орыс чирінің митрополидинің III-чі степенниг орденіне турыстыра пол парған.

От айының 23-чі күні, иирде, ап-арығ илбекчобағчы Евфимияның хайхазын сағысха кирчен күннің таңдади, паза ап-арығ апостолғатиң илбек пиг-ипчі Ольганың, Кірөске түскен ады Еленаның хумартхылазын үлүкүннечен күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Иға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

От айының 24-чі күнінде, ап-арығ илбекчобағчы Евфимияның хайхазын сағысха кирчен күнде, паза ап-арығ апостолғатиң илбек пиг-ипчі Ольганың, Кірөске түскен ады Еленаның хумартхылазын үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

От айының 24-30-чы күннерінде, Ағбан сугның хазындағы Самохвал хыранның хырында олғаннарның сөбіреліг «Семья-2022» лагері тоғынған.

От айының 27-чі күні, иирде, ап-арығ апостолғатиң илбек пиг Владимирниң хумартхылазын үлүкүннечен күннің таңдади, паза Орыс чирін Кірөстеенің үлүкүннечен күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

От айының 28-чі күнінде, ап-арығ апостолғатиң илбек пиг Владимирниң хумартхылазын үлүкүннечен күнде, паза Орыс чирін Кірөстеенің үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Ағбан саардағы ветераннар панаионадындағы Князь-Владимирской Худай туразында толдыр салған.

От айының 28-чі күнінде, Орыс чирін Кірөстеенің үлүкүннечен күнде, Москваның паза тиксі Орыс чирінің Патриархы Кириллнің чахсы сөс пиргенінен, Орыс Сынсабланыстыг Тигірибнің прай Худай тураларында чахсыхабарлығ саңнар саабылғаннар, ол санда ідөк Ағбан епархиязының Худай тураларында, орындағы туснаң орты күнде саңнар саабылғаннар.

От айының 30-чы күні, иирде, Тилекейдегі Алтынчы Чыылығның ап-арығ адаларын хумартхылачаң күннің таңдади, Ағбанның

паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

От айының 31-чі күнінде, Тилекейдегі Алтынчы Чыылығның ап-арығ адаларын хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

От айының 31-чі күні, иирде, Худайғасын Серафим Саровскийни хумартхылачаң күннің таңдади, паза Ағбан епархиязының Устағчызына аркалай поларға хол салыл парғанынаң 25-чі чылы толчатхан күнде, Спасо-Преображенской кафедралығ соборда Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, Салехардсктың паза Ново-Уренгойсктың Пөзікинапарығ архиепискобы Николай паза Кореяның Пөзікинапарығ архиепискобы Феофан Худайға тоғынысты толдыр салғаннар.

Орғах айының 1-ғы күнінде, Худайғасын Серафим Саровскийни хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафанға аркалай поларға хол салыл парғанынаң 25-чі чылы толчатханын Ағбан епархиязы таныхтаан.

Устапчатхан аркалайның хығырғанынаң, үлүкүннің Худайға тоғыныста аралазып аларға Салехардсктың паза Ново-Уренгойсктың Пөзікинапарығ архиепискобы Николай паза Кореяның Пөзікинапарығ архиепискобы Феофан, хайзы сағам Хызыл епархиязынаң устапча, килгеннер.

Худайға тоғыныс тоозыл парғанда, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафанға Ойнхутпастығы Николай Москваның паза тиксі Орыс чирінің Патриархы Кириллнің алғыастығ сөзін искір пирген, ідөк Ойнхутхадарчызы Феофан үлүкүннің сөзін читтір пирген.

Орғах айының 2-чі күнінде, Худайның ухаанчызы Илияны

хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Орғах айының 6-чы күнінде, ап-арығ пиглерни Бористі паза Глебті хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Орғах айының 6-чы күні, иирде, Худайғасын Аннаның, Иң Апарығ Худайтөреткеннің ілезінің Узубысханын сағысха кирчен күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Орғах айының 7-чі күнінде, Худайғасын Аннаның, Иң Апарығ Худайтөреткеннің ілезінің Узубысханын сағысха кирчен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты сынсабланыстыг чииттерниң «Изербель-2022» форумының араласчыларына толдыр пирген.

Орғах айының 8-чі күні, иирде, ап-арығ илбекчобағчы паза имнегчі Пантелеимонны хумартхылачаң күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Орғах айының 9-чы күнінде, ап-арығ илбекчобағчы паза имнегчі Пантелеимонны хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Орғах айының 9-чы күні, иирде, Худай Ілезінің Смоленской, «Одигитрия» иконазын үлүкүннечен күннің таңдади, паза чиiton илчилерниң аразынаң Прохор, Никанор, Тимон паза Пармен диаконнарны хумартхылачаң күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Орғах айының 10-чы күнінде, Худай Ілезінің Смоленской, «Одигитрия» иконазын үлүкүннечен күнде, паза чиiton илчилерниң аразынаң Прохор, Никанор, Тимон паза Пармен диаконнарны хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Харатастағы Богородице-Рождественской Худай туразында толдыр салған.

СЫНСАБЛАНЫСТЫҒ КИРТІНІСТЕНЕР ҮҒРЕДИҒАҒ СӨС

Сынсабланыстыр Тигірибде кірөстелгеннернің көбізі, сынсабланыстыр киртіниске істінең хынчатса даа, алай ба андар тартылчатса даа, ачырғасха, Христосха сыннан киртін поларынаңар көмезек тее чахсы оңар полбинчалар, хайзы чох кізі төлінің ыырчызы - чой айна, поэнының сүгеніне кире тартып алып, хыйалға оой ла кирібісче, иди хуттарынаң чазығларны ол Худайнан ырахтан ырах ла апарыбысча.

Піреде ле, паза нимее салбин, сынсабланыстыр киртіниснің ки-бірінче чуртирға хынмин, паза Худайның чахсы күзі пірилчеткен Тигірибнің Чазыттарында удаа араласпін, Худай туразынзар кире-сығара чөрчеткеннер - хуттыр чур-тасты піл полбинчатхан ачығ ниместерге айлан парчалар.

Хачанох чахсы пілдістіг, иди тигіриблг чуртас хоостыра чуртабин-чатханнарның сағыстарында, киртінис-тенер тайма сағын чөрчеткеннері үчүн, хуттарынаң чой айнаа устадып, Тигіриб поэны чох түзет полбас чазыхтарға кір парчалар.

Тигірибнен хыйа түс парған кізі, Худайнан ырабысханы үчүн, хыйалларға кірчеткенін пілінминче, иди алчаастаңғаны аны Христостың сын паза үлүстіг чуртас чох халғыс салча. Паза хабарлар таратчандарның харасхызы телеліп, олар Сынсабланыстың чахсы пірилчеткен аарлығ сынын таап полбиныбысчалар. Ол сын, хайзы оларның чүреенде пар, сынсабланыстыр киртінисіг амырны сизініп, паза ибіре көріп, ағаа хатап турып алып, ізестіг паза арачыланыстыр чолча, Тигірибнің ап-арығ адаларының соонча парчан чол полча.

Пуүн піс чииттерге, Сынсабланыстыр Тигірибнің хойнында, Худайның чахсы күзі пірилчеткен чолнаң парып, Худайнан пірігіп аларынаңар чоохтирға күстенербіс.

1. Нимедір ол - Киртінис?

Ап-арығ адаларның Үгредин хоостыра, кізі Худайның иң не поэзік паза сіліг чайал парған нимезі полча, хайзы поэында Худай-Чайаачының Омазын ал чөрче, паза поэында аның үс піріктіре нимезі пар: ит-сөок, тын паза хут.

Ит-сөок - тынның ідізі полча, хайзы хуттаң пірігіп, ит-сөокнен устапча, паза, хайзы чалғыс ла полча. Ідөк ит-сөок Худайның чахсы күзі пірилчеткен Ап-арығ Хуттың ідізі полча, хайзы кізі худын азырап, аның худы хайдағ полчатханын паза ол кізі поэы хайдағ кізі полчатханын чарых көртіс салча. Худайның чахсы күзі пірилчеткені, өөн Худай күзі поэлып, чирдегі пасха күстерге устатпинча, ідөк ол кізее устатпинча: Хут хайда хынча, анда тынча.

Худай хайхастығ паза кізі сағызы піл полбас ондайнаң, прай Тиле-кейнің пулуннарында полча, хайзы

Поэының чахсы күзінен, Ап-арығ Хуттың чахсы күзінен, Поэының уғаа тың хынып чайал салғанына - кізее, аның худын наачылап, Поэына төөй ит саларға күстенче. Иди худынаң чахсы саринзар алыс парғаны «киртінис» тіп адалча, хайзы пастыра, көрінмес амырны чахсы піліп, көрінчеткен амырнаң иптг тузаланып, чуртап пастапча (Евр. 11, 1).

Худайға киртінчеткен кізінің худы поэының хайди чайал парған чох чахсы пілінче, сыннан Илбек Худай-Чайаачаа - Иң Ап-арығ Үс Омалығ Худайға: Адазына паза Оолғына паза Ап-арығ Хутха, түгеде пірініп, киртінчетсе.

Худайғасын Исаак Сириң иди үгретче: «Пілдізі чох Худай Сөзі піске киртінис пастыра пілдістіг пол парча. Хуттыр чазыттар, хайзылары прай нименең поэзік паза, хайзылары кізі поэының иди-сөөгінең паза сағызынаң піл полбинчатса, аны чахсы піліп алар үчүн, Худай піске киртінисіг пир салған».

Киртінис кізінің чирдегі үгрединен палғалыстыр полбинча, че ол Ап-арығ Пічікті паза ап-арығ адаларның Үгредин чахсы пілгенінен палғалыстыр полча, хайзын кізі төліне Ап-арығ Хут ас пирче, ананар киртінисіглер постарында Аның чахсы күзін ал чөрчелер, хайзы кізінің киртінисіг хоостыра, чыылып, көптел парча. Удаа, Ол кізінің худын, кинетін алыстырып, ағаа наа көрімні - Худайға тирең киртінерін пир салча.

Ап-арығчы Феофан Затворник иди үгретче: «Сағаа чоохтапчатхан Чахсы Хабарны паза ап-арығ адаларның Үгредин чахсы истіп тур, хайзылары Чахсы Хабарны чахсы пілерге үгретчелер, оларны ситкіп ис, андада синің худына Худайға тіріг киртінис кір парар».

Че піреде санай пасха кирек пол сыхча: хачан кізі поэының худын чазыхтар иди, кірлепчетсе, андада ағаа Худайның чахсы күзі пірилгені, аның чазығ киртінисіг үчүн, Худай пирген чахсы күзі чуғарап парча, иди пол парған кізінің худын Ол тастабысча, андада кізі киртінисін чідіріп пастапча, иди хут тасха айлан сыхча, хайзын кізі удаа пілінмин

салча. Иди пол парған кізінің худы Худайның чахсы күзі пірилгенін чідіріп салып, поэының прай иди-сөөгінен иптг тудын полбин, аймах ағырығларға пастырып, хайдағ ла полза хыйалларға кір парча.

«Киртінис, - ап-арығчы Игнатий Брянчанинов пас салған, - кізінің худы Чахсы Хабарның чахығларын толдырғанынаң пик палғалыста полча. Оларны сыннан толдырғанынаң - өсче, че салыхча паза чох иділ парча - оларны нимее салбаанынан».

2. Ноға кізілер көп аймах-пасха худайларға киртін сыхчалар, хачан сын паза пілдістіг Чалғыс Худай-Чайаачаа киртінерге кирек полча?

Хуттыр, көрінмес амырда Худайның өөркідегі сіліг амырынаң хыйа түс парған хара ангеллер пар полчалар - харасхы, чабал хуттар, хайзылары кізі худының хуйағы паза Худайның чахсы күзі пар полчатханын көріп, ол кізее чағын киліп, аның сағызына киртінис-тенер тайма пілістерні киріп, постарын худайлар тіп, аданып, кізінің сағызын алчаастап сыхчалар.

Ап-арығ Пічік піске Худайға тайма киртінис-тенер паза көп худайлығларданар көні ас пирче: сірернің худайларың - айналар тіп. Ол тайма піліс, оларға пазырынғаны, кізі худын кірлеп, Худай пирчеткен чахсы күсті санай чох идибісче, андада кізі худынаң Худайға төөй чайал парғанын чох ит салып, Худайның чахсы күзінің чарии паза чыли чох поэын халғыс салча. Ол андағ чарых, хайзы хара ангеллерні өртеп, оларны Худайлығ кізінен хыйа сүрібісчеткен чарых полча. Чалғыс Чайаачы-Худайға киртінисін чідіріп салған кізінің худы, Худай

пирген чахсы күсті паза чарыхты чідіріп салып, хара ангеллерге пірік парып, оларны, худайлар идініп, оларға пазырын сыхча.

Кізее худын аймах-пасха чазыхтарнаң арыглап алар үчүн, ачырғастығ алданып, Ап-арығ Хуттың чахсы пірилчеткен күзін көптелдіріп аларға кирек полча, хайзы ол күс пастыра, андағ кізінің чахсызынаң Худайға төөй ит салча, Сын Худайға - Иң Ап-арығ Үс Омалығ Худайға киртінисін пик идибісче, паза хас-хачанға Хан Худайның Сын Чирінде чуртирын сыйлапча.

Павел илчі иди пасхан: «Киртінис чох Худайның көңніне кір полбасың; ананар Худайзар килчеткен кізее, Худай сыннан пар тіп, киртінерге кирек. Аны чахсы пілчеткеннерге Ол Поэының чахсы күзін сыйлап пирер» (Евр. 11, 6).

Ап-арығчы Иоанн Златоустың үгреткенінен: «Хайда Худайға пик киртінис пар, анда Худайның чахсы күзі пар, че, хайда киртінис чоғыл, анда Худайның арачыланыстыр чахсы күзі чох полча. Киртінис - прай чахсы киректернің пасталғаны, киртінис - чахсы күстің хара суу полча. Ол арачыланыстыр тирігні постарына алып аларға күстенінен».

Ноға ибірк амырда сыннан Худай пар полчатханын пілері андағ асхынах полча? Худайның сыннан пар полчатханын кізі поэының худынаң сизін салча. «Поэына төөйің ағаа төөйох чахсы піл салча, пасталғаны чох, тоозылғаны чох, пілдізі чох, тузы чох, алысханы чох, иң не поэзік Чахсы, Хайзынаң хара суғдаң чили, прайзына чахсы полча, көрінминчеткен паза көрінчеткен, Тигіриде паза чирде... От осхас ізіг - сыбыра чылытча, чарых чили, сыбыра чарых паза сыбыра чарытча, мөот осхас сыбыра тандылығ, иди Худай сыбыра чахсы паза ідөк сыбыра чахсы ла нимелерні чайал салча. Хайди Худай пирген от истіг чылытча, ідөк Худай сыбыра чахсы нимені чайал пирер. Ананар Ол андағ - сыбыра чахсыны Чайачаң Худай, Аннаң андағ аймах-пасха чахсы-чалахай күс пірилче, Хайзы сыннан пар паза хас-хачанға даа пар полар, Аннаң - арачыланыс, часхарығ, өрініс паза чахсы күс...»

Ап-арығ адаларның үгрединен.

**ПУ ИСКІРІГНІ СЫН КИРТІНІСТІГЛЕР
ЧАХСЫ ПІЛЕРГЕ КИРЕКТЕР -
ОРҒАХ АЙЫНЫҢ 14-Ү КҮНІНЕҢ СЫҒАРА
ОРҒАХ АЙЫНЫҢ 28-Ү КҮНІНЕ ЧИТІРЕ -
ХАТЫҒ ЧАҒБАН ТУТЧАҢ ТУС ПАРЧА,
ХАЙЗЫ ХУДАЙТӨРЕТКЕННІҢ
УЗУБЫСХАНЫНА, ЧАРЫДЫЛЫП,
ТУРҒЫЗЫЛ ПАРҒАН.**

ОРҒАХ АЙЫНЫҢ 28-ЧІ КҮНІНДЕ - ИҢ АП-АРЫҒ ХУДАЙ ТӨРӨТКӨННІҢ УЗУБЫСХАНЫ

Худай Иезинин чирдегі чуртазы тоозыл парганы үлүкүннi сарын-нарында, Тигириб киртiнiстiг чүректiг кiзiнiн омазы пастыра, ол улуг кирекке хайхапчатханын көр-тiс пирче, хайзын пiс пүүн өрiнiс-нен сабландырчабыс. Ол сарыннарда чоохталча: «О, хайхастың хайхазы, чуртастың Пасталганы хомдаа салылча, паза Тигирзер пасхыс - хомды полча». Хомдыда чуртастың Пасталганы чатча, - Ол, Хайзы Позының Худайлыг Оолгына ит-сөбктi паза ханны сыйлап пирген. Ол, Хайзын пiс прай Сынсабланыстыг Тигирибнең ин арыг Херувим паза тин-нестiрчее чох ин сабланыстыг Серафим тiп адапчабыс.

Худайлыг сөстi алыстыр полбас чозах андаг полча, хайзын Худай-Чайаачы пастагы кiзее Позының садында чоохтаан: «Өлiмнен син ол парарзың» (Быт. 2, 17).

Андаг полча Худай көннiнiн сыны - полган на чирде чуртапчатхан кiзее, тузы читсе, ол парарга кирек полар. Идөк пу өлiмнiн чозагынан Сын Худайны Төрөт салган Инчахсысөстiг Мария Хыс хыйлас полбаан, Хайзы пүүн Хан Худайда часкалыг узупча. «О, хайхастың хайхазы, - ап-арыг сарын чоохтапча, - Тигирзер хомды - пасхыс пол парган!»

Киртiнiстiг чүректi хайхазы узарапча, ол чүрек пiлче, Худай Иезинин иди-сөбгi хомдыда чат халбаан: Худай Оолгы Ин Ап-арыг Иезинин иди-сөбгiн Тигирзер алып алган, Ол Узубысхан күнде, Анын өлiмi чох худы иди-сөбгiнен хада Тигирзер өөрлөбiскен.

О, Худайнын хайхастыг кирее, Худай Иезинин иди-сөбгiн күлге айлан парарынан осхыр салган! О, Худайнын ин не хыйга сагызы паза Худай Оолгынын Позының Иезине улуг хынызы!

Че пiс Ап-арыг Тигирибнең ол хайхасты ла сабландырарга хыгыртылбаабыс, хайзын пiс поэбыстың худыбыснан пүүн көрчөбiс: пiс Худай Иезинен үгренерге хыгыртылчабыс, ол улуг киректең алып аларга, хайзын пiс пүүн үлүкүннепчөбiс, пiске анзы сын үгредiг ползын тiп. Чуртастың үгредини паза өлiмнi пiс, тоозылбас чуртасар парчатханнар, прайзыбыс киректепчөбiс. Анзы чох пiс поэбыстың чазыгырчыбыста узубысчабыс. Че Худай Иезинин Узубысханы прайзына кирек полчатхан Хан Худайнын тоозылбас чуртазынзар устаг полча.

Хачан пiс өлiмнi алынып, хомдыда чат салган Худай Иезин көрчөтсөбiс, анзы полган на кiзее, идөк Худайнын хыйыстырылбас чозагын алынарбыс тiп, пiстiң сагызыбысха кирче: «...кiзее пiр ле хати өлерге кирек...» - чоохтапча ап-арыг илчi (Евр. 9, 27).

Сынап Иннечахсысөстiг Ин Ап-арыг Мария Хыс Позының иди-сөбгiнен хомдыда чат халбаан полза, че Худайнын улуг күстiг хайхазы пастыра, Тигирзер көдiрiлiбiскен полза, пiс тее, чазыгытлар, поэбыстың иди-сөбгiснен күл-ойбаа айлан парган ползабыс таа, идөк чирде чат халбасыс. Худайнын сөзiнен, прай «өлiглер Худай Оолгынын хысырғанын ис саларлар, аны ис салып, тiрiл парарлар» (ср.:Ин. 5, 25).

Худайнын прайзынан күстiг күзiнен чирдегi чуртастың түгенчiзiнде, Худайнын Хорыгыстыг Чаргызы алнында, Худай Оолгы чирзер iкiнчiзiн Килзе, Архангелнiн пыргызын табызын ис салып, чирде тоозыл парганнар, прайзы ит-сөбктiрiнен, наачыланып, сiлiг хубул

парып, тiрiл парарлар. Олар постарынын хачан даа өлбес хуттарынан пiрiгiп алар үчүн, астап-сухсап, агырып, чазып парган ит-сөбктiрiнен санай поэп аларлар. Андада, хайди чоохтапча ап-арыг Павел илчi, пiс, прайзыбыс өлiмi чох худыбыснан на нимес, че ор-хазых иди-сөбгiснен Худайнын Чаргызы алнында турып, Хан Худайнаң идөк чохыны алай ба хатыгыласты алынарбыс, иди пiс чирде чуртапчаадып поэбыстың худыбыснан на нимес, че иди-сөбгiснен дее чазыхха кир парып, Хан Худайны угаа тын тарыхтыр салганыбыс үчүн.

Худайнын Ин Ап-арыг Иези хас-хачангы тоозылбас чуртасар сабланыснан парыбысхан. Че пiс, чирде төрееннер, Ап-арыг Пiчiк пасханынан, Хан Худайнын алнында ахтанып аларбыс алай ба хас-хачанга хатыг чаргылат саларбыс...

Полган на кiзiнiн худы, чирде чуртап салганы хоостыра, тоозылбас чуртасха пiрiл парар, - Хан Худайнын Чирiнзер алай ба Анын ыргызынын чирiнзер - төбiрiкiдегi айна ханынзар тастал парар.

Хан Худайнаң хада чуртап, постың худын арачылап халарга күстенiп, аны чазыхтыг чабал паза чииркестiг киректернен хайраллап халар үчүн, Худайлыг тоозылбас чуртастың нимiзi поэбызарга кирекпiс. Чазыгынаң поэп полбаан: арғаас, поэын арачылап халар үчүн, пу чирде иптiг чуртап полбаан кiзее ол үлүс пiрiл парар, хайдар ол поэын тимнеп салган, че, кем Христостың Позынар хыгырчатхан үнiн ис салган, че ол аны нимее салбаан, кем поэын чабал хынысха пир салган, паза христостыг чүреен, хайзын Худайнын Ап-арыг Худы кiрөске түсчөткенде

танмалап салган, паза ап-арыг миронан сүрткiлеп салган, Хан Худай, Позынын Тiрiгнiчайапчатхан Чазыттары пастыра, пiр ле хати кил-парбаан, поэының чирдегi чуртазы тоозылганча Худайнын Ап-арыг Худынын чурты поларга тимнеп саларга кирек...

Пу чир үстүнде чуртирға төрөп парганда, анда иптiг чуртирға паза идөк иптiг тоозыл парарга үгренерге кирекпiс. Пит, синзер паза мингер өлiм пiр ле хати чагын килер. Аннаңар постың худын хас-хачанга чаргылат салбас үчүн, Худайнын Чозагынаң, аны хыйыстырбин, чуртирға кирекпiс.

Амды көр көреенер постарынын чохсы көннiлiг көстерiннен Худайнын сабланызынаң чарыпчатхан, Ап-арыг Хуттың сiлинен сiлiглел парган Иннечахсысөстiг Худай Иезинер, Хайзы пу күнде часкалыг Узубысхан! Анын пазымныг ондайы Аны Хан Худайнын чурты идибiскен; Анын серафимниг арыг көннi Аны Худайнын Иези поларга турыстыра идибiскен; Анын сыдамахтыг хыли, Худайға үзе пирiн салган көннi, Анын арачылан халарынаң сухсааны паза Худайнаң санайга пiрiк парарга тартылганы, Аны Тигирдегi паза чирдегi Хан-ипчiнi иң не пöзiк синiнге көдiр салып, Агаа часкалыг тоозыл парарын сыйлап пиргеннер.

Паза пiске, прайзыбысха Худайнын Ин Ап-арыг Иези үгредiгнi пирче, паза анзын сагысха кирче, иди сыбыра «Худай Чозагынаң чөрерге кирек» тiп (Пс. 118, 4).

Постың чүреен чииркестiг нименен осхырып алар үчүн, постың худын чохсы-чалахай киректернен сiлiглел саларга кирек: Худайға хынып, паза сыбыра

Агаа алданып. Пит, алнында полар чуртас - амгы чуртастың узарааны.

Амды үгренiнер, аарлыгларым, Худай Иезинин хомдызы хырында турып алып, хайдаг ап-арыг үгредiгнi пiске Ол пир салганына. Позының чирдегi чуртазы тоозыл парар алнында, Ол алданага удаа Елеон тағар парыбысчан. Ол Позын сахтапчатхан өлiмненер, Позының Худайлыг Оолгынан пiрiк парарынанар сыбыра сагынаң, Ол Позын чирдегi чуртазы тоозыл парарына тимнечен.

Полган на кiзее поэының чирдегi чуртазы тоозыл парарына посты тимнеп саларга кирек полча. Иди пiстiң чүреebiс санай чирге чапсын парбазын тiп, паза, хачан өлiм чагынап килзе, постың ит-сөбгiнен чарылысчаадып, пурлугыстыг паза часхарыг чох сыныхтагны пiлбеске тiп, тоозылбас чуртастанар сыбыра сагынарга кирекпiс, хайзынзар пiс өлiм соонда кир парарбыс. Че, сынап өлiм килзе, че пiстiң худыбыс сын чирденер сагынамаан полза, хайдынзар ол кир парар, паза, хайзына ол тимнен саларга кирек полган, иди полбин салза, анын худы кир парган наа чирiнде, пасхаланып, ирееленер! Анын алнында Тигирдегi Хан Худайнын Чирiнiң изiгi хас-хачанга чаабылх полар, хайда хыныс, арыг чуртас пар, паза, хайда ап-арыглар хайынчалар, хайдар постарынын Худай пирген уяттырчатхан сагызының кирiн харах частарынаң чууп алганнар кирчелер, - хуттыг алданыстарынын ис-пайынаң паза чохсы-чалахай киректерiнен паза Худайға киртiнiс одынан, Агаа хынып, көйчөткен чалынан, паза ол хыныснан, хайзын киртiнiстiг кiзiнi чүрее сыбыра хыгырынча.

Христостыг кiзi, пу чирде чуртапчаадып, Ап-арыг Тигирибде алданыс пастыра, поэының чүрегiн Худайнын алнында асча, Анын тигирлiг чохсы сөзiн паза поэыныгны Аннаң сурынча, паза Аны, Худай пиргенiнен, ап-арыг Чазыттар пастыра поэына алынча.

Худай Иезинин чирдегi чуртазы тоозыл парар алнында, үс ле күн халганда, Агаа архангел Гавриил түскен, паза Анын чирдегi чуртазы, түрче полза, тоозыл парарынаңар Агаа искiрген.

Худай хынча, иди пiс поэыбыстың эзiн сагыпчатхан сын хуллар чiли, өлiмнiг тузыбысты сыбыра сахтирға кирекпiс. Агырыглар, хайзыларың Худай пiске ысча, - пiстiң тоозыл парар тузыбыстың хабарчылары полчалар, полган на кiзiнi поэының тузы полча. Че, пiс Худайнын хайраллазы пастыра, арса, чазыл таа парарбыс, иди чирде чуртачан тузыбыс узарадыл таа парар. Худай пiске агырыгларың ызып, хайди пiс ит-сөбгiсiгi имнеп аларга күстенчөбiс, сах идөк өлiмi чох худыбыстанар сагын саларын пiске пирче; чииркестiг киректернен поэп алып, усхунзын, паза сыбыра маңчохтандырчатхан хуттыг сүгеннен поэп алзын тiп.

Позының чирдегi чуртазы тоозыл парар алнында, Худай Иези Позының прай нiме-ноозын тарардыбысхан, - Позының холларынаң палгаан кибiн паза хай-пiрее пасха даа нимелерiн Агаа поэысчан өкiс ипчiлерге паза хыстарга пiрiбiскен. Тоозыл парар тузы чагынапчатханда, Ол прайзынаң, Анын пырозын тастирға сурынган, паза прайзына Позының чохсы сөзiн пирген. Анын часкалыг тоозыл парганын, Анын адын ап-арыг илчiлер паза тиксi чир үстүндегi христостыглар сабландырчалар.

Худайгасын Иоанн Кронштадтский.